

**Afzender**

Netwerkorganisatie regio Alkmaar  
contractmanagement@alkmaar.nl

Datum 4 april 2024  
Betreft Proces zak- en kleedgeld voor jeugdigen in een accommodatie  
Bijlage(n) -

Beste jeugdhulpaanbieder,

Op 22 december 2023 informeerden wij u schriftelijk over de proceswijzigingen ten aanzien van de 'zak- en kleedgeldregeling' voor jeugdigen in een accommodatie. In deze brief gaven wij aan dat gemeenten in de regio Alkmaar het eerste kwartaal van 2024 zouden gebruiken om de handreiking nader te duiden. Met deze brief willen wij u informeren hoe gemeenten omgaan met het proces zak- en kleedgeld met terugwerkende kracht per 1 januari 2024.

**Uitgangspunten van de regeling zak- en kleedgeld**

De gemeenten in de regio Alkmaar hebben besloten om de landelijke 'Handreiking zak- en kleedgeld' en de informatie van het Ketenbureau i-Sociaal Domein<sup>1</sup> zoveel mogelijk te volgen. Dit omdat we hiermee de administratieve lasten zo beperkt mogelijk houden. We hanteren de volgende uitgangspunten:

- De regeling is van toepassing op alle jeugdigen die ten minste gedurende één maand voltijd<sup>2</sup> verblijven in een accommodatie<sup>3</sup> voor jeugdhulp, niet zijnde pleegzorg. Met het oog op de reikwijdte van de Jeugdwet is dit proces ook van toepassing in geval van verlengde jeugdhulp met verblijf.
- Het zakgeld is bedoeld voor kleine uitgaven en heeft voornamelijk een educatief karakter, met als doel om jeugdigen verantwoord met geld te leren omgaan. Het zakgeld is vrij besteedbaar zolang dit in lijn is met wet- en regelgeving, maar het mag niet worden besteed aan goederen of diensten waarvoor andere kostenregelingen gelden, zoals de bijzondere kostenregeling Jeugdbescherming<sup>4</sup>. De kosten voor basisbehoeften voor de dagelijkse verzorging (zoals toiletartikelen en boodschappen) vallen niet onder het zakgeld. Het kleedgeld is bestemd voor uitgaven aan kleding en schoeisel.
- De jeugdhulpaanbieder wijst ouders tijdens het intakegesprek op hun plicht om zak- en kleedgeld te betalen en gaat na of ouders aan hun financiële verplichting van het verstrekken van het zak- en kleedgeld kunnen voldoen. Hierbij zal geen uitvoerige vermogenstoets bij ouders plaatsvinden.

---

<sup>1</sup> [Nieuwe productcodes zak- en kleedgeld residentiële jeugdhulp - Ketenbureau i-Sociaal Domein](#)

<sup>2</sup> Wij definiëren voltijd als gemiddeld 5 etmalen per week. De regio Alkmaar onderzoekt dit en komt op termijn mogelijk met een andere definitie.

<sup>3</sup> Hieronder vallen in ieder geval de volgende verblijfsvormen: kleinschalig verblijf, kamertrainingscentra, leef- en behandelgroepen, crisisopvang, JeugdzorgPlus en gezinshuizen.

<sup>4</sup> [https://vng.nl/files/vng/20160405\\_factsheet\\_bijzondere\\_kosten\\_jeugdbescherming.pdf](https://vng.nl/files/vng/20160405_factsheet_bijzondere_kosten_jeugdbescherming.pdf)

Indien de ouders aangeven dat zij niet aan deze financiële verplichting (kunnen) voldoen, doet de jeugdhulpaanbieder nog één keer een beroep op de ouders om het zak- en kleedgeld alsnog te verstrekken. Indien ouders geen zak- en kleedgeld betalen of afspraken omtrent het zak- en kleedgeld niet nakomen, verstrekt de jeugdhulpaanbieder het zak- en kleedgeld aan de jeugdige. Wanneer de ouders niet in beeld zijn, verstrekt de jeugdhulpaanbieder het zak- en kleedgeld.

- De jeugdhulpaanbieder draagt zorg voor de daadwerkelijke verstrekking van het zak- en kleedgeld. Wanneer een jeugdige wordt overgeplaatst naar een andere jeugdhulpaanbieder - en de jeugdige langer dan een maand voltijds zal verblijven bij deze jeugdhulpaanbieder - zal deze andere jeugdhulpaanbieder het zak- en kleedgeld verstrekken. Zoveel mogelijk conform de afspraken die gemaakt waren over het zak- en kleedgeld. Tenzij zwaarwegende omstandigheden zich daartegen verzetten.

### Hoogte van het zak- en kleedgeld

De leeftijden waarop een jeugdige zak- en kleedgeld ontvangt, zijn ontleend aan de normen van het Nibud, net als de hoogte van het zak- en kleedgeld. Deze bedragen zijn tevens opgenomen in de Regeling Jeugdwet (bijlage 1a) en kunnen periodiek worden aangepast.

Leeftijd	Zakgeld (per maand)	Kleedgeld (per maand)	Totaal ( per maand)
6-12 jaar	€ 12,00	€ 0,00	€ 12,00
12 + jaar	€ 30,00	€ 54,00	€ 84,00

### Vermeerderen van de hoogte

De Regeling Jeugdwet bevat een bepaling dat de jeugdhulpaanbieder het bedrag voor zak- en kleedgeld kan vermeerderen als de jeugdhulpaanbieder van oordeel is dat dit redelijkerwijs noodzakelijk is in verband met bijzondere omstandigheden. Onder bijzondere omstandigheden wordt verstaan:

- Wanneer een jeugdige bij de instroom bij een jeugdhulpaanbieder geen of onvoldoende kleding of schoeisel blijkt te hebben, verstrekt de jeugdhulpaanbieder de jeugdige op de kortst mogelijke termijn de benodigde kleding en schoeisel. Dit dient te worden bekostigd door de gemeente. Dit geldt voor alle jeugdigen, dus ook voor jeugdigen met kleedgeld. Het richtbedrag hiervoor betreft drie keer het maandelijkse bedrag aan kleedgeld.
- Jeugdigen kunnen ook hogere kosten hebben, bijvoorbeeld omdat kleding sneller slijt of dat zij aangepaste kleding nodig hebben wegens een aandoening. In dit geval zal het zak- en kleedgeld vermeerderd worden met een bedrag tot de Nibud-normen plus 50%.
- De bedragen worden periodiek aangepast. Dit betekent dat als het Nibud deze bedragen aanpast, dit een aanleiding is om de bedragen - die genoemd worden in bijlage 1a van de Regeling Jeugdwet - aan te passen. Wanneer de bedragen in de Regeling Jeugdwet worden aangepast, kunnen gemeenten en daarmee aanbieders de bedragen gaan aanpassen.

### Wijze van bekostiging

Voor wat betreft de bekostiging sluiten gemeenten aan bij het advies van het Ketenbureau i-Sociaal Domein. Gemeenten willen goed inzicht in de te verwachten kosten per verblijfsproduct. Dit inzicht is er nu nog onvoldoende, derhalve richten gemeenten aparte productcodes in die u via het iJw-berichtenverkeer kunt declareren. Eind 2024 bepalen we of we deze wijze van declareren aan moeten passen voor 2025 en verder.

### Productcodes zak- en kleedgeld

Hieronder vindt u een overzicht met de vier productcodes die u kunt gebruiken bij het aanvragen en declareren van zak- en kleedgeld.

Categorie	Productcode	Omschrijving	Stuks tarief
44	44B15	Zak- en kleedgeld 6-12 jaar: outputgerichte variant	€ 12,00
44	44B16	Zak- en kleedgeld 12+ jaar: outputgerichte variant	€ 84,00
44	44B17	Zak- en kleedgeld inclusief meerkosten: outputgerichte variant	€ 111,00
44	44B18	Extra kosten kleedgeld: outputgerichte variant	€ 54,00

### Wijze van aanvragen zak- en kleedgeld

De volgende werkwijze ten aanzien van het aanvragen van zak- en kleedgeld is van toepassing:

- Zak- en kleedgeld wordt aangevraagd als outputgericht product.
- De aanbieder stuurt binnen 5 werkdagen, na dat duidelijk is geworden dat ouders hun kind niet van zak- en kleedgeld voorzien, een Verzoek om Toewijzing waarin is aangegeven hoeveel zak- en /of kleedgeld er nodig is.
- De aanbieder vult als verwijzer code 06 - *Zelfverwijzer/geen verwijzer* in.
- De 'Toewijzingseinddatum' is gelijk aan de einddatum van de Toewijzing van het verblijfsproduct. Dit geldt voor de productcodes 44B15, 44B16 en 44B17.
- Product 44B17 wordt alleen Toegewezen aan kinderen van 12+ jaar. Per maand wordt 1 stuk toegekend voor een bedrag van €111,00 per stuk. Dit is zakgeld plus 150% kleedgeld.
- Voor product 44B18 geldt dat er eenmalig 3 stuks wordt toegekend voor een bedrag van €54,00 per stuk. In dien noodzakelijk kan na overleg met de gemeente besloten worden meer dan 3 stuks aan te vragen. De einddatum van de Toewijzing is de laatste dag van de maand waarvoor de Toewijzing wordt aangevraagd.
- Overige velden worden conform de iStandaarden gevuld.

### Invulinstructie productcodes

Het Verzoek om Toewijzing wordt ingevuld volgens de onderstaande tabel.

Type Toewijzing*	Cat	Product	Budget	Volume	Toewijzings-einddatum	Eenheid	frequentie
Zak- en kleedgeld 6-12 jaar: outputgerichte variant	44	44B15	-	1	einddatum van het verblijfsproduct	stuks(output)	maand
Zak- en kleedgeld 12+ jaar: outputgerichte variant	44	44B16	-	1	einddatum van het verblijfsproduct	stuks(output)	maand

Type Toewijzing*	Categorie	Product	Budget	Volume	Toewijzings-einddatum	Eenheid	frequentie
Zak- en kleedgeld 12+ jaar inclusief meerkosten: outputgerichte variant	44	44B17	-	1	einddatum van het verblijfsproduct	stuks(output)	maand
Extra kosten kleedgeld: outputgerichte variant	44	44B18	-	3	Ingangsdatum verblijfsproduct tot einde van de betreffende maand	stuks(output)	maand

### Wijze van declareren zak- en kleedgeld

De volgende werkwijze ten aanzien van het declareren van zak- en kleedgeld is van toepassing:

- De aanbieder declareert maandelijks, via een 323-bericht. Dit doet de aanbieder uiterlijk op de laatste dag van de opvolgende maand waarin de kosten conform het contract declarabel zijn.
- De aanbieder declareert in dezelfde eenheid als waarin de ondersteuning is toegewezen. Dit betekent dat in stuks wordt gedeclareerd rekening houdend met het tarief per stuk óf er wordt in euro's gedeclareerd, waarbij geen sprake is van een producttarief.
- Overige velden worden conform de iStandaarden gevuld. De aanbieder stuurt ook start- en stopberichten (305- en 307-bericht).

### Aanvraag en verantwoording

De wijze van verantwoording wordt nog onderzocht. In de loop van 2024 ontvangt u de werkwijze voor verantwoording.

### Vragen?

Heeft u naar aanleiding van deze brief vragen? U kunt ons een bericht sturen via e-mailadres [contractmanagement@alkmaar.nl](mailto:contractmanagement@alkmaar.nl).

Met vriendelijke groet,

Contractmanagement Jeugd  
Netwerkorganisatie regio Alkmaar